

IN DIT NUMMER

Netwerkbijeenkomst Noordelijke Lustwarande
 Cursus Molengids
 Bezoekcijfers 2017
 Erfgoed op Stee
 Symposium 'Ben ik in Beeld'
 Agenda

COLUMN Roeli Broekhuis

Op de koffie

Vol enthousiasme en met veel koffie en koek stond ik vanochtend te wachten op naar ik dacht twintig personen, maar dat bleken er veel minder te zijn. Door een misverstand bestond de lijst van aangemelde personen uit de lijst van uit te nodigen personen. Gelukkig kon iedereen de humor hiervan inzien en was er genoeg koffie om opgewekt de dag door te komen. Vaak is wat aan het begin van de dag zich aandient een voorbode voor wat er verder staat te gebeuren en zo ook vandaag. Het daaropvolgende adviesgesprek dat ik voerde was met een stichting die zich inzette voor een samenwerkingsproject, waarover iedereen enthousiast was maar waarbij de betreffende stichting wel het gevoel had alles alleen te moeten doen. Als je dan doorpraat en meedenkt over toekomstige scenario's blijkt dat samenwerken niet alleen leuk is, maar ook heel ingewikkeld omdat wensen en verwachtingen niet altijd op elkaar zijn afgestemd. Dan bestaat het gevaar dat miscommunicatie niet leidt tot een extra pot koffie, maar tot gebroken verhoudingen. Investeren in sociale banden kan dit voorkomen. Daarom is de echte kracht van samenwerking niet alleen een gedeelde visie, maar ook investeren in goede verhoudingen. De veerkracht van een goed collegiaal netwerk kan voorkomen dat partners met elkaar breken.

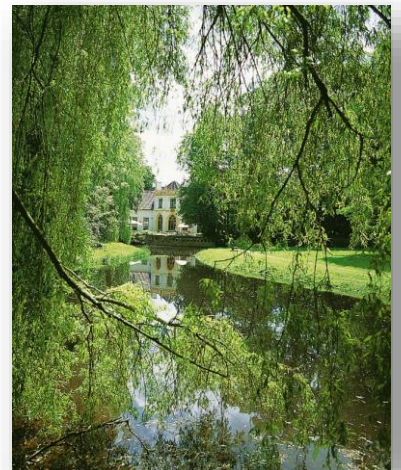

Netwerkbijeenkomst Noordelijke Lustwarande

Groen erfgoed als toeristisch recreatief product

Op woensdag 7 maart (10:30-16:30 uur) wordt in Schloss Evenburg in het Duitse Leer een tweede netwerkbijeenkomst gehouden over het groene erfgoed als unieke landschapsparels in het noorden van Nederland en Duitsland tussen Oranjewoud en Oldenburg. De bijeenkomst is bedoeld voor iedereen die betrokken is bij historische tuinen en landgoederen in Friesland, Groningen, Drenthe en Ost-Friesland, en voor organisaties die werkzaam zijn op het gebied van groen erfgoed.

Landgoed Ekenstein bij Appingedam

Tijdens de bijeenkomst worden de kansen voor economische versterking en grensoverschrijdende samenwerking in het 17e eeuwse 'waterslot' Evenburg verkend. De Nederlands-Duitse samenwerking kan leiden tot een grote mate van toegankelijkheid van de groene parels en tot nieuwe economische opbrengsten. Wederzijdse samenwerking, kennisuitwisseling en met behulp van Europese middelen kan dit proces worden gestimuleerd. Er is een interessant programma samengesteld met belanghebbende partijen uit de wereld van groen erfgoed en recreatie & toerisme. Thema's zijn de herwaardering en het (her)gebruik van ons groene erfgoed als samenhangende reeks.

De Stichting Noordelijke Lustwarande nodigt u in samenwerking met Erfgoedpartners en Zentrum für Gartenkultur Landkreis Leer van harte uit om deel te nemen aan de bijeenkomst en uw kennis en ideeën te delen. Het definitieve programma en de mogelijkheid voor aanmelding ontvangt u 19 februari.

Voor meer informatie: www.lustwarande.eu.

Cursus Molengids

10, 17, 24, 31 maart en 7 april 2018 en een afsluitende ochtend

Dit voorjaar wordt weer een Molengidscursus gehouden. Cursisten krijgen informatie over onder andere de geschiedenis van de Groninger molens, de verschillende soorten molens en de werking van met name koren-, pel-, en poldermolens. Daarnaast wordt er geoefend in het houden van een boeiende voordracht voor zowel volwassenen als kinderen, het voorbereiden (brainstormen, PR, plannen) en het uitvoeren (draaiboek) van een activiteit. De molenleskist (geschikt voor het basisonderwijs) wordt eveneens behandeld. De cursus wordt afgesloten met het organiseren van een activiteit op of rondom de molen.

De cursus wordt gegeven in het gebouwtje naast molen De Noordstar in Noordbroek. Op 10 maart 2018 staat de eerste cursusochtend gepland. Er zullen vijf bijeenkomsten zijn en één dagdeel wordt op de molen gehouden, waarbij het veilig rondleiden van bezoekers centraal staat. De laatste bijeenkomst is een terugkomochtend waarop de georganiseerde activiteit wordt gepresenteerd en besproken en het certificaat Molengids wordt uitgereikt.

De kosten worden gewoonlijk vergoed door de moleneigenaar. Cursisten kunnen zich aanmelden na overleg met een moleneigenaar via het aanmeldingsformulier. De cursus is bedoeld voor vrijwilligers die aan een molen zijn verbonden. Er kunnen maximaal twaalf cursisten geplaatst worden.

Vijf zaterdagen: 10, 17, 24, 31 maart en 7 april 2018 en een afsluitende ochtend van 10:00 – 13:00 uur

Molen De Noordstar Noordbroek

Docenten: Tom Heyne (consulent Erfgoedpartners) en Arjen Strijkstra (molenaar)

Kosten : € 75,- per persoon inclusief cursusmateriaal en koffie/thee

Aanmelden: uiterlijk 1 maart 2018

Een goed jaar voor de erfgoedinstellingen

2017 gaat de boeken in als een goed jaar voor de musea, molens en andere erfgoedinstellingen. Het **Groninger Museum** is veruit het best bezochte museum in Groningen. In 2017 passeerden 213.000 mensen de kassa's. De tentoonstelling *Rodin - Genius at work* was de grote trekpleister. Maar ook de tentoonstelling *Rijk in Groningen* trok bezoekers uit de regio en verder, waarbij er ook elke zondag een bustour werd georganiseerd naar de Groninger borgen. De Museumnacht, die dit jaar voor het eerst in Groningen werd georganiseerd, was een succes en trok veel studenten. De sinds begin deze december lopende expositie *De Romantiek in het Noorden* sloot het jaar af. **Landgoed Verhildersum** in Leens had weliswaar te maken met een lichte daling maar kan toch 20.971 bezoekers noteren voor 2017. Het landgoed kijkt terug op een goed jaar, met veel activiteiten en bezoekers uit heel Nederland en ook uit Duitsland en België. Het bezoek aan de Streekmarkt is gestegen. De Historische Dagen in augustus hadden te kampen met 'slecht' weer waardoor er zo'n 500 à 700 bezoekers minder kwamen dan in het jaar daarvoor.

Het **Noordelijk Scheepvaartmuseum** in Groningen heeft ook een prima jaar achter de rug. Voor de tentoonstelling *Koffie, vers(ch) gebrand!* werkte het Noordelijk

Scheepvaartmuseum samen met **museum Het Behouden Blik** uit Uithuizermeeden. Bezoekers typeerden de tentoonstelling over 300 jaar koffiebranderijen in Noord-Nederland als nostalgisch, interessant en "een feest der herkenning". Veel mensen bezochten het museum voor deze tentoonstelling voor een tweede keer dit jaar. *Koffie, vers(ch) gebrand!* trok verrassend veel verzamelaars! Ook molens weten steeds meer publiek te trekken. De **Vestingmolen** in Bourtange profiteert natuurlijk van het vele publiek dat de vesting bezoekt, maar ook molen **De Lelie** in Eenrum, **Hollands Welvaart** in Mensingeweer, molen **Stormvogel** in Loppersum en molen **Eben Haëzer** in Enumatil trekken bezoekers. Deze molenorganisaties zijn vaak betrokken bij erfgoededucatietrajecten en Oktobermaand Kindermaand van Erfgoedpartners.

[Persbericht bezoekerscijfers 2017 / Bezoekcijfers 2017](#)

Erfgoed op Stee

Zorg, erfgoed en de kunsten met elkaar verbonden

Erfgoed op Stee is een project van Erfgoedpartners dat in april 2018 op proef draait in samenwerking met een tiental erfgoed- en zorginstellingen en VRIJDAG. Het project maakt deel uit van de Age Friendly Cultural City & Region Groningen/ Een Leven Lang

Kunst. Het basisidee van Erfgoed op Stee is dat medewerkers van musea en collectie-beherende instellingen uit stad en provincie Groningen een zorginstelling voor ouderen bezoeken. Zij nemen tien objecten mee uit hun collectie die de bewoners mogen aanraken en

vasthouden. Het vasthouden van een voorwerp prikkelt de zintuigen en stimuleert denkprocessen.

Voor erfgoedinstellingen is Erfgoed op Stee

- Een kans om een doelgroep te bereiken die niet in staat is om een museum te bezoeken;

- Een aanleiding om collecties onder de aandacht te brengen die niet vaak getoond worden, maar wel interessant zijn;
- Voor collectie-beherende instellingen zonder permanent onderkomen een gelegenheid om hun collectie te presenteren.

Aan het proefproject in april doen negen Groningse erfgoedinstellingen mee. Op basis van hun ervaringen wordt onderzocht in welke vorm Erfgoed op Stee een vervolg kan krijgen.

Heeft u als erfgoedinstelling interesse om aan een vervolg deel te nemen of wilt u meer informatie over Erfgoed op Stee? Dan nodigen wij u van harte uit contact op te nemen met Erfgoedpartners: info@erfgoedpartners.nl of (050) 313 00 52.

Symposium 'Ben ik in Beeld'

12 maart 2018 / The Big Building Groningen / 10:00 – 16:00 uur

Ter gelegenheid van de afronding van de eerste fase van het digitaliseringsproject Collectie Groningen wordt het symposium 'Ben ik in Beeld' georganiseerd. Het symposium over digitale beeldcultuur is niet alleen bedoeld voor museummedewerkers, maar ook voor medewerkers in andere erfgoedinstellingen. Er is veel informatie te halen in de lezingen tijdens het ochtendprogramma, maar ook in de workshops van het middagprogramma. Daarnaast is het mogelijk om zelf te ervaren hoe de Tover tafel werkt voor mensen met dementie. Deze digitale toepassing bevat ook objecten uit de Collectie Groningen. Ook zijn studenten van het Noorderpoortcollege aanwezig met het prototype van een game rondom een Groningse kussenkast.

In de ochtend zijn er twee lezingen:

- Susan Aasman over de manier waarop je in een digitaal tijdperk een historisch verhaal kunt vertellen.
- Gert-Jan Hospers over het belang van digitale zichtbaarheid voor regio's en over slimme manieren om informatie over regionaal erfgoed te delen.

In de middag zijn er vier workshops:

- Hoe gebruik ik Collectie Groningen in mijn sociale media? door Sylvia Jansen (Marketinghulp MKB)
- Maarten Heerlien, coördinator Collectie Informatie bij het Rijksmuseum, vertelt waarom het Rijksmuseum heeft gekozen voor de Rijksstudio en wat het concreet heeft opgeleverd aan goodwill en op zakelijk gebied. Ook zullen er tips en tops gegeven worden
- Het digitale Verhaal van Groningen: Anja Reenders, Mark van den Anker (De Verhalen van Groningen), Duco Schenk (Economic Board Groningen)
- Registreren, en dan... door Marjan Brouwer (Erfgoedpartners, Museum Martena), Nienke van Schaverbeke (Europeana), Hans Schraven (Collectie Nederland), Shannon van Muijden (Zuiderzeemuseum)

Foto: Anton Tiktak

Volledig programma en aanmelden: www.erfgoedpartners.nl

AGENDA

▶ 20 februari	Platform Borgen	10:00 – 12:00 uur	Erfgoedpartners
▶ 7 maart	Nrd. Lustwarande	10:30 – 16:30 uur	Schloss Evenburg Leer
▶ 12 maart	Symp. Collectie Groningen	10:00 – 16:00 uur	The Big Building
▶ 20 maart	Platform Directeuren	10:00 – 12:00 uur	Verhildersum
▶ 5 april	Inspiratiebijeenkomst Maand van de Geschiedenis	16:00 – 20:00 uur	nog vast te stellen

Erfgoedloper is een uitgave van **ERFGOEDPARTNERS**

Lopende Diep 8, 9712 NW Groningen (050) 313 00 52. Reacties en kopij:

pol@erfgoedpartners.nl. Wanneer u de Erfgoedloper niet langer wenst te ontvangen, kunt u dit aangeven door een bericht te sturen naar info@erfgoedpartners.nl